

Rektor

Dato
12.01.2009Referanse
2009/509

Notat

Til: -Fakultetene og forvaltningsutvalgene

Kopi til: -Utdanningsutvalget, -Studenttinget, -Økonomiavdelingen, -Fakultetsdirektørene og seksjonssjefene ved fakultetenes studieseksjoner

Fra: -Rektor Torbjørn Digernes. -Studiedirektør Anne Rossvoll.

Signatur: -

Studieprogramporteføljen 2010/2011

I henhold til tilsvarende runder de siste par år ønsker vi med dette å informere om den samlede prosessen med henblikk på studieprogramporteføljen i studieåret 2010/2011.

Fakultetene bes sende inn forslag til hvilken samlet studieprogramportefølje de ønsker å tilby i studieåret 2010/2011 **innen 01.05.09**, og bes vær i dialog med de respektive forvaltningsutvalg undervegs. Oversendelsene sendes i herværende ePhorte-saksnr. 2009/509 v/ saksbehandler JIR.

TIDSPLAN

Rektorbrev til fak.	Møte m/ fakultetene	Frist 1 for fak.	Styre-vedt. 1	Rektorbrev til fakultetene	Frist 2 for fak.	Styre-vedt. 2	Styre-vedt. 3
12.01.09 m/ fortsatt gjeldende kriterier + krav.spek.	18.03.09 m/ info. om rev. krit. + krav.spek.	01.05.09	17.06.09 Signaler til fak.	Ultimo juni Styrets signaler viderebefordres	10.09.09 Programforslag	08.10.09 Programvedtak	12.11.09 Opptaksramme- fordeling

På samme vis som de siste to foregående år legges det opp til en samlet totrinnsbehandling i Styret.

Dette innebærer at fakultetenes forslag til studieprogramportefølje for studieåret 2010/2011 legges fram for Styret 17.06.09, og at Styret gir en tilbakemelding til fakultetene etter dette. Deretter bes fakultetene om innen 10.09.09 å sende inn sine endelige, konkrete forslag til studieprogramportefølje og opptaksfordeling for 2010/2011.

Postadresse 7491 Trondheim	Org.nr. 974 767 880 E-post: postmottak@ntnu.no http://www.ntnu.no/administrasjon	Besøksadresse Hovedbygget Høgskoleringen 1 7034 Trondheim	Telefon + 47 73 59 80 11 Telefaks + 47 73 59 80 90	Saksbehandler Jon Inge Resell Tlf: + 47 73595259
--------------------------------------	---	---	---	---

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Det er ønskelig at fakultetene da benytter disposisjonsmalen i vedlagte kravspesifikasjon når det fremmes *forslag om opprettelse av nye studieprogram*, både nasjonale og internasjonale.

Styret vil deretter foreta en *samlet vurdering og behandling* av den totale studieprogramporteføljen med vedtak om adgang til opprettelser av nye studieprogram og eventuelle nedleggelse av eksisterende studieprogram med sannsynlig Styre-behandling 08.10.09, og med sannsynlig Styre-behandling 12.11.09 eller 03.12.09 når det gjelder fastsettelsen av opptaksrammefordelingen.

Mellom fakultetenes oversendelser og Styre-behandlingene vil fakultetenes forslag naturlig nok bli vurdert av Utdanningsutvalget og Dekan-møtet før Rektor gir sine anbefalinger overfor Styret.

ERASMUS MUNDUS

Vi viser for øvrig til Rektors notat av 16.10.09 til fakultetene angående ekspedering av S-sak 68/08 om studieprogramporteføljen 2009/2010 (ePh. 2008/1360-75). Her framgår det at eventuelle nye Erasmus Mundus-fellesgrad-søknader som fakultetene ønsker å delta i våren 2009 må oversendes Studiedirektøren **innen 05.03.09** med henblikk på behandling i Styre-møtet 26.03.09.

Dette i henhold til at EM-søknadsfristen er 30.04.09. Styret gav allerede i vedtakspunkt C i S-sak 68/08 tillatelse til deltakelse ved to slike EM-fellesgrad-søknader våren 2009 under forutsetning av at Rektor godkjenner de endelige søknadene. Dette innebærer at disse tillates opprettet dersom konsortiesøknadene skulle bli imøtekommet i EU-systemet.

Det vil kunne søkes om midler til støtte fra Rektors pott for utdanningsstrategiske tiltak når det gjelder slike eventuelle framtidige imøtekommete EM-søknader.

Når det gjelder nærmere om fellesgrader og fellesprogram viser vi til punkt 11 - med særskilt underpunkt angående EM-fellesgrader - i vedlagte kravspesifikasjon. Det presiseres igjen at det norske gratisprinsippet også gjelder ved slike typer studieprogram (jfr. pkt. 11 i krav.spek.).

Universitets- og høyskolerådet (UHR) har høsten 2008 utarbeidet en håndbok for felles gradssamarbeid i universitets- og høyskolesektoren. Denne er relevant både med hensyn til ulike nasjonale og internasjonale gradssamarbeid, som for eksempel EM-programmer. Håndboken er lenket opp i vedlagte supplerte kravspesifikasjon, som også forefinnes i KVASS.

PÅGÅENDE SENTRALT ARBEID MED KONSEKVENSER FOR STUDIEPROGRAM- PORTEFØLJEUTVIKLINGEN

I tråd med Styrets føringer i vedtaket ved S-sak 39/08 har Rektor oppnevnt en arbeidsgruppe som er bedt om å beskrive mulige modeller for struktur og organisering av tverrfaglighet i studietilbudsporteføljen ved NTNU. Dette også med henblikk på tverrinstitusjonelle studietilbud. Det er i

henhold til nevnte S-saksvedtak lagt opp til at en skal ta nærmere i betraktning flere aspekter i forbindelse med gjennomgangen av strukturen på og organiseringen av NTNUs samlede studieprogram- og studieretningsportefølje, men i henhold til Utdanningsutvalgets vurderinger høsten 2008 har Rektor lagt opp til at en starter med dette sentrale aspektet.

Den ovenfornevnte arbeidsgruppen ledes av prodekanus Kristian Seip (IME-fakultetet). I henhold til komitéens tidsplan legges det opp til at arbeidet skal være ferdig ca medio/ultimo februar. Det er lagt opp til drøftinger med Utdanningsutvalget undervegs (jf UU-møte 11.02.09). Videre tas det sikte på Styre-behandling 26.03.08, der reviderte kriterier for videreutvikling av eksisterende portefølje og utvikling og etablering av nye studieprogram samt revidert kravspesifikasjon kan fastsettes. Det vil bli orientert om ad hoc-gruppens arbeid i vårt fellesmøte 18.03.09;

FELLESMØTE - INFORMASJONSMØTE

I tilknytning til porteføljeprosessen med henblikk på studieåret 2010/2011 ønsker vi i likhet med de siste par foregående år å avholde et fellesmøte med fakultetene undervegs i prosessen. Årets **fellesmøte er berammet til 18.03.09** (kl. 12.15-14.00, sannsynligvis i Totalrommet i Hovedbyggn. NTNU Gl.h), og vi kommer tilbake med nærmere invitasjon og agenda.

Vedlegg:

-S-saksvedtak 72/06 (16.11.06) om

- a) Kriterier og vurderinger for videreutvikling av eksisterende portefølje
- b) Kriterier for etablering/utvikling av nye studieprogram

-Kravspesifikasjon (fra KVASS; <http://www.ntnu.no/studier/utdanningskvalitet/>), sist supplert 12.01.09.

S-72/06 (16.11.06)

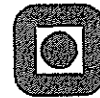
a) Kriterier og vurderinger for videreutvikling av eksisterende portefølje:

- Områder som er faglig sterke og har god rekruttering, skal prioriteres.
- Dersom fakultetet har små fagområder som inngår i en nasjonal institusjonsfordeling, må fakultetene og NTNU sikre at fakultetenes oppgave i de nasjonale forpliktelsene blir ivaretatt. Denne oppgaven kan eventuelt utøves i samarbeid med andre universitet.
- Fakultetene må gå kritisk igjennom sin emneportefølje med henblikk på å slå sammen eventuelle dublerede og/eller overlappende emner, uavhengig av om de er på eget eller et annet fakultet.
- Fakultetene må kritisk vurdere økonomien innenfor sine studieprogram/emner og vurdere eventuell nedleggelse av program/emner med få studenter.
- Alle studieprogram skal årlig evalueres med fokus på blant annet kvalitetssikring og oppfølging, studenttilfredshet, rekruttering og økonomiske rammevilkår.
- Alle studieområdene skal hvert 5. – 7. år gjennomgå en grundig evaluering av kvalitet, relevans og grunnlag for videre drift. Denne evalueringen skal involvere eksterne fagpersoner representanter for samfunnsliv.
- Fakultetene må vurdere balansen mellom studieprogram på bachelor- og masternivå og mellom årskurs og bachelorprogram.
- Alle årsstudier skal evalueres og følges opp, bl.a. med fokus på NTNUs ansvar for å fremme livslang læring.

b) Kriterier for etablering/utvikling av nye studieprogram

- Nye studieprogram skal ha forankring i NTNUs strategiske plan.
- Fakultetet må begrunne alle nye programforslag med bakgrunn i:
 - Utnytteles av NTNUs særlige faglige fortrinn.
 - Et tydelig samfunnsbehov
 - Eksisterende og forventet etterspørsel blant studenter og i arbeidsmarkedet
 - At programmet tar ut et eventuelt tverrfaglig potensial
- Fakultetet skal ved opprettelse av et nytt program/emne vurdere i hvor stor grad behovet kan dekkes gjennom (justering av) eksisterende program eller emner ved eget fakultet, eller om det kan etableres i forpliktende samarbeid med andre fakultet ved NTNU eller en annen institusjon gjennom felles grader eller felles studieprogram.
- Forslag om et nytt studieprogram eller et nytt emne må vanligvis vise til en tilsvarende reduksjon i utdanningsaktiviteten ved fakultetet, knyttet til basisbevilgningen på fakultetet.
- Fakultetet må dokumentere at det for nye emner eller studieprogram er tilstrekkelige ressurser til å gi den undervisningskvaliteten og det læringsmiljøet som er ønskelig.
- Dersom Styret ber et fakultet om å opprette et nytt studieprogram ut fra strategisk satsning, skal styret sørge for at det programmet følges opp av ny basisbevilgning.

Alle fakultetene skal årlig vurdere sin emneportefølje og studieprogramportefølje for enten å legge ned eller å slå sammen emner og program som er dublerende eller i stor grad overlappende med andre emner eller program på eget eller andre fakultet.



✓

KRAVSPESIFIKASJON TIL HJELP FOR FAKULTETENE I FORBINDELSE MED ETABLERINGEN AV NYE STUDIEPROGRAM (BACHELOR- OG MASTERPROGRAM)

Ansvarlig: Studiedirektøren.

Godkjent: -februar 2009

Sist oppdatert: -februar 2009

Arkiv: 2005/893/331/SA/JIR

Intensjonen med denne kravspesifikasjonen er at den skal være til hjelp for fakultetene i forbindelse med etableringen av nye studieprogram (bachelor- og masterprogram), som inngår som en del av støttesystemet for kvalitetssikring.

Denne kravspesifikasjonen gjelder ikke studieprogram på PhD-nivå (verken ordinære PhD-program eller PhD-fellesgrader). Den gjelder imidlertid for alle typer program på bachelor- og masternivå; ordinære, internasjonale, fellesprogram og erfaringsbaserte (etter- og videreutd.), men alle punktene er naturlig nok ikke like relevante for alle typer program.

Når fagmiljøene har nye bachelor- og masterprogram på trappene ønsker Studieavdelingen å bidra til at disse kan opprettes og iverksettes på en så korrekt, ryddig og rask måte som mulig.

Studieavdelingen ønsker gjerne å bistå fagmiljøene med råd og bistand *underveis i prosessene* med utvikling av nye studieprogram i den grad fagmiljøene måtte ha behov for det.

De etterfølgende kravene kan betraktes som ei huskeliste som fakultetene må ta hensyn til underveis ved utviklingen av nye studieprogram, og gjerne med konsultering av Studieavdelingen underveis i utviklingsarbeidet. Alle kravspesifikasjonene må ikke være oppfylt samtidig, men samtlige må være tilfredsstillt før studieprogrammet faktisk kan iverksettes, slik at det er fint om disposisjonspunktene i kravspesifikasjonen blir brukt som mal.

Styret vedtar og nedlegger studieprogram. Dette skal inngå i en strategisk helhetsvurdering. Kalenderåret starter derfor med at fakultetene utarbeider forslag til hvilke retningslinjer de vil utvikle sitt utdanningsfaglige innhold etter i studieåret som starter halvannet år senere. Skal fakultetet ha større omfang av høyere grads studieprogram, skal den internasjonale profilen bli sterkere med flere studietilbud tilpasset det internasjonale utdanningsmarkedet, skal noen fagområder tones ned og andre rustes opp, skal PhD-utdanning spisses, skal omfanget av samarbeid med andre universiteter (nasjonale og internasjonale) styrkes for eksempel ved å inngå samarbeid om flere fellesgrader?

Innspillene sendes Studiedirektøren innen en nærmere formidlet felles tidsfrist, og i samarbeid med Rektoratet forbereder Studiedirektøren dette som en samlet styresak for alle fakultetene til et av de siste styremøtene i vårsemesteret (dvs. vårsemesteret 2009 med henblikk på studieåret 2010/2011). Styret fattet vedtak om hvordan NTNUs samlede studieprogramprofil skal være. Fakultetenes forslag blir vurdert av Utdanningsutvalget og Dekan-møtet før Rektors anbefalinger overfor Styret blir ferdigstillet. Underveis i prosessen avholdes også et fellesmøte med fakultetene.

Etter et eventuelt nytt felles drøftingsmøte tidlig i høstsemesteret med utgangspunkt i Styrets vedtaksføringer sender så fakultetene inn sine endelige konkrete forslag til studieprogram-

portefølje for det påfølgende studieåret. Med henblikk på studieåret 2010/2011 vil det bli kunngjort en felles tidsfrist med sikte på behandling i styremøtet 08.10.09.

På bakgrunn av dette Styre-vedtaket utarbeider fakultetene fram til medio november forslag til en konkret opptaksramme for de enkelte programmene som de har ansvar for. Styret vedtar så opptaksrammene for alle studieprogrammene i desembermøtet (03.-04.12.09 med sikte på opptaksrammene for studieåret 2010/2011).

Følgende krav må være tilfredsstillt før sak om opprettelse av nytt studieprogram kan legges fram for behandling i Styret:

1) **Strategisamsvar**

Fakultetet må ha vurdert i hvilken grad det foreslåtte studieprogrammet er i samsvar med lokale og sentrale strategier ved NTNU. Eventuelle tilknytninger til NTNUs seks tematiske satsingsområder skal også inngå her.

2) **Krav til bachelorprogram og masterprogram i forskrifter**

Emnene som tilbys skal være 7,5 studiepoeng eller multiplum av dette. Alle bachelorprogram (treårige) og integrerte masterprogram (fem-årige) skal inneholde de tre fellesemnene; ex.phil. (7,5 st.p.), ex.fac. (7,5 st.p.), perspektivemne (7,5 st.p.).

Ad bachelorprogram:

De treårige bachelorstudieprogrammene på minst 180 st.p. skal ha en hovedprofil som gir en faglig fordypning med et omfang på minst 80 st.p. Studieprogrammene som fører til en bachelorgrad skal altså organiseres slik at det skal kunne bygges ut til en mastergrad.

Det må dokumenteres at det aktuelle studieprogrammet tilfredsstiller kravene som stilles i studieforskriftens § 13 (studieprogram) og § 19 (bachelorgrad) samt § 14 (studieplan og emnebeskrivelser).

Ad masterprogram:

Alle integrerte mastergradsprogram (femårige) skal også tilfredsstille kravene til bachelorgrad.

Det må dokumenteres at det aktuelle studieprogrammet tilfredsstiller kravene som stilles i de relevante forskrifter, dvs. det som følger av kravene som stilles til

- mastergrad av 120 studiepoengs omfang,
- integrert mastergrad av 300 studiepoengs omfang

eller

- erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang

i *Nasjonal forskrift om krav til mastergrad* fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 01.12.05 og kravene som stilles i § 20 om mastergrad i *Forskrift om studier ved NTNU* (Studieforskriften) fastsatt av Styret 07.12.05 med hjemmel i uhl. (jfr. vedlagte lenker til de nevnte forskrifter).

Dette gjelder for eksempel kravet til at omfanget på masteroppgaven skal være på minst 30 studiepoeng men ikke mer enn 60 studiepoeng.

3) **Studieplan, emnebeskrivelser**

Jfr. § 14.1 og 14.2 om henholdsvis studieplan og emnebeskrivelser i Studieforskriftens kapittel 3 om studienes organisering (jfr. vedlegg). Kravene til hva studieplanen og emnebeskrivelsene (jfr. Emner på nett /EpN) skal inneholde må tilfredsstillles. Denne paragrafen gjelder for både bachelor- og masterprogram.

Det må altså utarbeides en studieplan for studieprogrammet der vurderingen og behandlingen av denne inngår som en del av den koordineringsprosessen som følger av den helhetlige, årlige studieprogram- og budsjettrolleringen ved fakultetet. Fakultetet skal ha behandlet og fattet vedtak med hensyn til opprettelse av studieprogrammet og dets tilhørende studieplan før oversendelse til Studieavdelingen.

En foreløpig skisse til studieplan, der ikke nødvendigvis fullstendig emnebeskrivelse forefinnes ved alle eventuelle nye emner som skal inngå i studieprogrammet, vil være tilstrekkelig for at Styret skal kunne opprette det nye programmet. Men dette forutsetter naturlig nok at studieplanen inklusiv alle tilhørende emnebeskrivelser blir ferdigstilt i henhold til den ordinære studieplansyklusen.

Her er som kjent fristene henholdsvis 15.12. med hensyn til studieprogrammene innenfor teknologi-/siv.ing.-området og særskilte frister i etterkant av 15.01. for de øvrige studier. 15.01. er fristen for innmelding av emner (nye, reviderte, nedlagte) til EpN.

For at studieprogrammene med opptak gjennom Samordna Opptak (SO) skal komme med i den årlige felles, nasjonale SO-søkerhåndboka må Studieavdelingen ha lagt programmene inn i databasen for søkerhåndboka som er åpen i perioden 05.11.-01.12.

4) Fastsettelse av studieplan

Det fakultetet som administrerer studieprogrammet, vedtar studieplan.

Der NTNUs Styre har opprettet et overfakultært styre for en gruppe studieprogram vedtar dette styret studieplanen;

- FUS er i henhold til sitt mandat gitt myndighet til å vedta studieplan for studieprogrammene innenfor teknologi-/siv.ing.-utdanningen, herunder også de internasjonale, engelskspråklige på dette området.

- FUL er i henhold til sitt mandat gitt myndighet til å vedta studieplanene for den praktisk-pedagogiske utdanningen inkl. i lærerutdanningsprogrammene, samt samlet vurdering av lærerutd. programmene.

- Utdanningsutvalget er gitt funksjonen som overfakultært styre mht Studieforskriftens § 4 nr. 4, § 13 nr. 3, § 14 og § 45 for henholdsvis siv.ing.-utdanningen, lærerutdanningsprogrammene, for fellesemnene nevnt i Studieforskriftens § 13 nr. 4 og for emnet Ekspert i Team. Dette innebærer at Studiedirektøren etter forslag fra henholdsvis FUS/FUL legger fram saker for Utdanningsutvalget.

Nye studieprogram med tilhørende studieplan innenfor teknologiområdet skal Studieavdelingen, etter fakultetets oversendelse, legge fram for FUS i henhold til dette organets mandatbestemmelser om at organet skal vedta studieplaner for siv.ing.-utdanningen, jfr. mandat av 11.11.04. Dette gjelder også de internasjonale, engelskspråklige masterprogrammene innenfor teknologiområdet.

FUS skal også gi råd om og eventuelt selv ta initiativ til nye program.

5) Kostnadsberegning og finansiering

Fakultetet skal sette opp en kostnads- og finansieringsoversikt. Oversikten skal inneholde et estimat for oppstarts- og utviklingskostnader og et estimat for kostnader for ordinær drift av programmet.

Fakultetet skal videre foreslå hvordan kostnadene skal finansieres. Det må gå klart fram av oversikten hvor mye som skal finansieres av midler fakultetet allerede har og hvor mye som eventuelt må tilføres av nye midler til fakultetet. Fakultetet kan i utgangspunktet ikke forvente å få tilført mer midler utover økning i resultatbevilgning som følge av økt studiepoengproduksjon.

Dersom det er behov for økonomisk støtte til utvikling og oppstart av programmet, må fakultetet vurdere å bruke av sine egne strategi- og omstillingsmidler til dette formålet. Fakultetet kan ikke forvente å få tilført midler fra sentralt hold til dette formålet.

Kostnader i forbindelse med ordinær drift av programmet skal estimeres per år inntil studieprogrammet har nådd maksimumstallet på studenter.

Alle saker/søknader om opprettelse av nye studieprogram vil av Studieavdelingen bli lagt fram for Økonomiavdelingen til vurdering før de framlegges overfor Utdanningsutvalget og Styret.

Kostnads- og finansieringsoversikt:

Kostnader		Finansieringskilder	
Oppstarts- og utviklingskostnader	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
Sum	(her skrives beløp)	= (dvs. kostnader er lik finansiering)	(her skrives beløp)

Kostnader		Finansieringskilder	
Ordinær drift, år 1 (år=kalenderår)	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM	(her skrives beløp)
Ordinær drift, år 2	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM	(her skrives beløp)
Ordinær drift, år 3	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM	(her skrives beløp)
Ordinær drift, år osv. inntil full opptrapping har skjedd	(her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i IFM	(her skrives beløp)
Sum	(her skrives beløp)	= (dvs. kostnader = finansiering)	(her skrives beløp)

6) **Oppdragsundervisning, egenbetaling**

Studieprogram kan også tilbys som oppdragsundervisning, og dersom fakultet har planer om dette må det redegjøres for dette. Vi viser her til UFD-rundskriv F-35-02 (jfr. lenke-samling bakerst).

Når det gjelder egenbetaling er det i utgangspunktet ikke adgang til å ta det for studietilbud som omfatter en hel gradsutdanning.

Dette gratisprinsippet er slått fast i universitets- og høgskoleloven og i Forskrift om egenbetaling ved universiteter og høgskoler fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet den 15.12.05 og gjort gjeldende fra og med 01.01.06 (forskriften gjelder ikke studietilbud som tilbys som oppdragsundervisning).

Denne forskriftens § 3-2 åpner imidlertid for unntak, blant annet for erfaringsbaserte masterstudier (§ 3-2 c). Egenbetalingen kan da dekke kostnadene fullt ut, eller delvis ved at institusjonen finansierer deler av kostnadene.

Styret selv (§ 3-2 nr. 3) fastsetter retningslinjer for godkjenning og fastsetting av egenbetaling. Styret ved NTNU har foreløpig ikke gjort dette pr. dato (04.07.07). Styret kan ikke delegerer myndigheten til å fastsette disse retningslinjene.

Styret, eller den styret delegerer til, godkjenner at det aktuelle kurset, fag/emne eller studieprogrammet finansieres med egenbetaling etter disse bestemmelsene (som Styret vil fastsette), og fastsetter hvor stor egenbetalingen skal være (§ 3-3 nr. 3). Ved slike tilfeller må fakultetene

som ønsker å ta egenbetaling ved et studieprogram skriftlig begrunne det ønskede nivået på den ønskede egenbetalingen.

7) Antall studenter

Fakultetet skal stipulere det totale antallet studenter en tenker seg på programmet, herunder fordelingen mellom de aktuelle studentkategorier (spesielt aktuelt v/ internasjonale program).

8) Opptakskrav og rangeringsregler

NTNUs felles opptaksforskrift gjelder for alle studieprogram, men Rektor kan etter forslag fra fakultetet oppnevne særskilt opptakskomiteé og særskilte rangeringsregler for særskilte masterprogram (jfr. opptaksforskriftens § 4 og § 21, 3. ledd). I alle slike tilfeller skal Studieavdelingen fungere som opptakskomiteéens sekretariat.

Dersom det dreier seg om et nytt toårig masterprogram skal fakultetet klargjøre hvilke krav til akademisk profil og faglig fordypning det forutgående bacehlorstudiet eller tilsvarende som samsvarer og danner et tilstrekkelig grunnlag for opptak til det aktuelle masterprogrammet. Jfr. her § 19 om opptakskrav til masterprogram som bygger på fullført lavere grad i Forskrift om opptak til studier ved NTNU (hele opptaksforskriften følger som *vedlegg under lenke*).

I de tilfeller der det skal legges vekt på relevant yrkeserfaring ut over kravet til bachelorgrad, skal det anføres hva som regnes som slik erfaring. Tilsvarende må det redegjøres for eventuelle andre spesifikke opptakskrav.

9) Samarbeidende fakulteter

I de tilfeller hvor det er flere involverte fakulteter skal alle fakultetene ha vurdert og behandlet de forutgående punktene og blitt enige om hvilket fakultet som skal være programmets vertsfakultet. Det bør som regel opprettes særskilte programråd for studieprogrammene, og der det er flere samarbeidende fakulteter bør lederskapet og sekretariatsfunksjonen for programrådet legges til programmets vertsfakultet.

10) Eksterne samarbeidspartnere

I de tilfeller hvor det er involvert eksterne aktører utenfor NTNU, det være seg øvrige utdanningsinstitusjoner eller andre, skal det foreligge samarbeidsavtale eller forslag til samarbeidsavtale med disse. Dette gjelder selv om det ikke dreier seg om en fellesgrad (jfr. etterfølgende pkt. 11).

11) Fellesgrader og fellesprogram

I NTNUs reviderte strategidokument er det blant annet anført følgende mål under punktet Internasjonalisering under hovedpunktet Utdanning:

Resultatmål 2010:

- "-Antall felles studieopplegg med utenlandske universiteter øker med 25 % i forhold til nivået i 2007.*
- Antall virksomme avtaler om gradssamarbeid med utenlandske universiteter øker med 100 % i forhold til i 2007.*
- Antall inn- og utreisende studenter øker med 5 % innenfor hver gruppe i forhold til 2007."*

Resultatmål 2020:

- "-Felles grader/studieprogram med universiteter som er blant de 20 beste i Europa."*

Når fakultetene har planer om eventuell deltakelse i fellesprogram- eller fellesgradsprosjekt ber vi om at det tas kontakt med Studieavdelingen tidlig i prosessen, slik at vi kan være behjelpelig overfor fakultetene undervegs i prosessen.

Når det gjelder strategiens begrep "*felles studieprogram*" presiserer vi at dette innebærer samarbeid

om et felles studieprogram med andre utdanningsinstitusjoner i inn- eller utland uten at det fører fram til felles grad.

Med hensyn til strategiens begrep "felles grader" peker vi på at dette dreier seg om felles studieprogram som fører fram til en fellesgrad.

Fellesgraden kan dokumenteres enten:

-i form av ett felles vitnemål (joint degree), eller

-i form av ett vitnemål fra hver av de samarbeidende institusjonene som studenten har avlagt eksamen hos (double degree eller multiple degree), eller eventuelt

-i form av ett felles vitnemål samt ett vitnemål fra hver av de samarbeidende institusjonene som studenten har avlagt eksamen hos.

Ulike nasjoner har ulike lovgivning på dette området med hensyn til hva en har anledning til å kunne være med på å utstede. Internasjonal saksjon ved Studieavdelingen vil være behjelpelig med hensyn til å framskaffe informasjon over hvilke nasjoner som har anledning til hva på det aktuelle tidspunkt med hensyn til dette. Norsk lovgivning gir allerede adgang til at vi kan være med på å tildele også felles vitnemål.

Vi viser til punkt 10 om eksterne samarbeidspartnere i denne kravspesifikasjonen, der det er fastsatt som et krav at det skal foreligge forslag til slik avtale, enten det dreier seg om samarbeidende utdanningsinstitusjoner eller andre samarbeidspartnere i inn- eller utland, og da uansett om det dreier seg om et samarbeid om et fellesprogram eller om en fellesgrad.

Med andre ord: Vi kan være involvert i et felles studieprogram med en eller flere øvrige utdanningsinstitusjoner i inn- eller utland uten at det skal føre fram til verken multiple, double eller joint degree. Tilsvarende kan vi være involvert i et felles studieprogram med en eller flere øvrige utdanningsinstitusjoner i inn- eller utland som skal føre fram til en fellesgrad i form av et av de tre ovenforstående alternativene.

Når det gjelder alle slike typer bachelor- og masterprogram i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner i inn- eller utland gjelder også de øvrige punktene i denne kravspesifikasjonen så langt de er relevante.

I tillegg til dette viser vi til kapittel 4 om fellesgrader i rundskriv F-09-05 mht Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter universitets- og høyskoleloven (jfr. lenke-samlingen bakerst i kravspesifikasjonen). Her peker vi spesielt på kravet om at det ved programsamarbeid om fellesgrad kreves inngåelse av skriftlig avtale med de(n) samarbeidende utdanningsinstitusjon(er) som regulerer ansvarsforholdet mellom partene, herunder gradstildeling og vitnemålsutforming (§ 4-2 nr. 1). Rektor må signere slik avtale på vegne av NTNU, etter forslag fra fakultetet.

Videre understreker vi kravet om å påse at samarbeidsinstitusjonen(e) er akkreditert eller godkjent for å kunne gi høyere utdanning i henhold til gjeldende systemer i det aktuelle land, og at de aktuelle studiene er akkreditert som høyere utdanning på fellesgradens nivå (§ 4-2 nr. 2).

Studenter som tas opp på studier som skal inngå i grunnlaget for fellesgrad mellom norske og utenlandske institusjoner, skal sikres studieopphold av et visst omfang ved de samarbeidende institusjoner. Dette må avspeiles i forslaget til studieplan.

Universitets- og høyskolerådet (UHR) har pr. 07.10.2008 fått ferdigstilt en håndbok for felles gradssamarbeid i Univeristets- og høyskolesektoren, og denne er lenket opp bakerst i dette dokumentet.

Særskilt angående Erasmus Mundus-programmer (fortsatt under pkt. 11), men også gjeldende for andre tilsvarende godkjennings- og finansieringsordninger (men spesielle søknadsfrister og –rutiner m.v. for Erasmus Mundus-programmer):

Internasjonal seksjon og staben ved Studieavdelingen vil være behjelpelig undervegs i planleggingsfasen før søknadsoversendelsen og videre før den eventuelle oppstarten av det aktuelle Erasmus Mundus-program og tilsvarende med hensyn til andre godkjennings- og finansieringsordninger. SIU (Senter for internasjonalisering av høyere utdanning) vil også være aktuell støttespiller.

Når det gjelder den neste aktuelle søknadsfrist gjør vi oppmerksom på at nytt opplegg; "Erasmus Mundus II", nå er på plass for søknadsinnsendelser til EU-systemet i løpet av våren 2009 (frist: 30.04.09). Det nye ved EM II i forhold til EM I er blant annet at ikke bare er studenter fra land utenfor EU/EØS-området som vil kunne få særskilt stipend, men også studenter fra land innenfor EU/EØS-området (men ikke på samme nivå; 10-12000 euro pr. år for EU/EØS-studenter vs 21000 euro pr. år for 3.landsstudenter). Videre økes konsortiebidraget fra 15000 euro til 30000 euro/år. (se for øvrig web-lenke-adresse i lenkesamlingen bakerst i denne kravspesifikasjonen).

(EM II omfatter også ph.d.-nivået, men denne kravspesifikasjonen omfatter som kjent ikke ph.d.).

Ved EM I har andelen innvilgede søknader vært på kun ca 15 %, slik at det er viktig at eventuelle søknader må være meget godt gjennomarbeidet. Det er videre av avgjørende betydning at søknadene har en solid faglig forankring på alle ledelsesnivåene ved de samarbeidende søkerinstitusjonene.

Dersom det søkes om finansiering og godkjenning av en planlagt fellesgrad i samarbeid med en eller flere utenlandske utdanningsinstitusjoner, gjennom for eksempel Erasmus Mundus eller andre godkjennings- og finansieringsordninger, skal fakultetets søknad først godkjennes av Styret før NTNUs søknad med Rektors underskrivning kan oversendes.

Avhengig av hvilke områder disse samarbeidsprogrammene er innenfor må de først (dvs. før Styrebehandlingen), på samme måte som med hensyn til øvrige studieprogrammer, også behandles av det eventuelle aktuelle forvaltningsutvalg (jfr. pkt. 3 og 4).

Den Styre-godkjente søknaden overfor EU-systemet om det aktuelle Erasmus Mundus-programmet blir da samtidig gjeldende som en søknad om (eventuell) opprettelse av studieprogrammet. Det vil si at studieprogrammet er å regne som vedtatt opprettet ved NTNU dersom Erasmus Mundus-søknaden blir imøtekommet.

Når det gjelder egenbetaling (jfr. pkt. 6 om Oppdragsundervisning og om Egenbetaling) gjelder det norske gratisprinsippet også fullt ut med hensyn til så vel deltakelse i Erasmus Mundus-programmer som ved alle andre typer felles program og fellesgrader.

NTNUs deltakelse i et Erasmus Mundus-program skal altså skje uten å bryte det gjeldende gratisprinsippet i universitetsloven § 7-1, som sier at ingen norske statlige universiteter og høyskoler kan kreve egenbetaling fra studenter for ordinære utdanninger som fører fram til en grad eller yrkesutdanning.

Ved Erasmus Mundus-godkjente samarbeidsprogram, og eventuelle andre typer samarbeidsprogram, vil det ofte kunne være andre utenlandske utdanningsinstitusjoner som har adgang til å kreve egenbetaling (tution fees). Konsortiets koordinatorinstitusjon, eller den institusjonen som konsortiet i fellesskap utpeker, vil da kunne forestå denne innkrevningen slik at studentene kan forholde seg til kun en institusjon.

Her anfører vi at NTNU etter skriftlig forespørsel i forbindelse med den politiske ledelsen i Kunnskapsdepartementet sitt dialogmøte med NTNU-ledelsen medio april 2007 har fått en ytterligere avklaring på dette i form av brev av 30.07.07 fra departementet. Her presiseres det at de gjeldende bestemmelsene om egenbetaling gitt i § 7-1 i lov av 01.04.05 om universiteter og høyskoler og departementets forskrift av 15.12.05 innebærer "at det ikke kan kreves egenbetaling fra den enkelte student *verken direkte eller indirekte* når vedkommende student deltar i studieprogram som fører fram til grad eller yrkesutdanning." Det er også henvist til denne avklaringen på side 10 i UHRs håndbok (jfr. lenke).

Masteroppgaven skal være på minimum 30 studiepoeng.

Når det gjelder fellesgrader kan Styret godta at mindre enn 60 studiepoeng avlegges ved NTNU. Styret

har tidligere godtatt fellesgrader der 30 stp skulle avlegges ved NTNU. Styret tar endelig stilling til dette i hver enkelt sak. Jfr. forskrift om godskriving av høyere utdanning av 10.04.06, § 4.

Den enkelte institusjons regelverk skal legges til grunn angående gjennomføring av eksamener/ vurderinger, gjentak, sykdomsforfall, sensurering og brudd på studie-/eksamensregler.

I S-sak 23/07 den 28.03.07 om Erasmus Mundus-søknader vedtok Styret at det ved senere Erasmus Mundus-søknadsrunder skal legges fram en samlet sak for Styret, i god tid før søknadsfristen.

Disse samesakene skal da gjelde alle planlagte søknader om deltakelse i fellesgrader/joint degrees (tilsvarende med hensyn til double degrees eller multiple degrees) via Erasmus Mundus og eventuelle andre godkjennings- og finansieringsordninger.

Styret bestemte i samme vedtak (S-23/07) at fakultetet må gjennomføre sin deltakelse i slike programmer innenfor sine ordinære budsjettammer, og at det ikke kan påregnes økt basisuttelling ved opprettelse av nye emner.

Styret vedtok også at antall studieplasser på slike programmer må tas av fakultetets samlede opptaksrammer.

Studenter ved fellesprogram og fellesgrader vil bli tatt opp ved de institusjonene de skal følge undervisning. Ved Erasmus Mundus-programmer vil studentene søke kun til programmet ved det som benevnes som konsortiets koordinatoinstitusjon. Avklaring av søknads- og behandlingsprosedyrene for øvrig omkring Erasmus Mundus-opptak og tilsvarende opptak må være en del av samarbeidsavtalen mellom konsortiedeltakerne.

En UHR-opnevnt nasjonal arbeidsgruppe, der NTNU var representert, avga pr. 30.06.07 en innstilling til UHR angående fellesgrader. Vår oppdateringer av kravspesifikasjonens pkt. 11 etter denne tid er tilpasset denne. Denne arbeidsgruppens innstilling danner bakgrunnen for UHRs håndbok av 07.10.08 (jfr. lenke).

For øvrig gjør vi oppmerksom på at det gjennom EM II også vil være adgang til å søke om midler til andre typer internasjonale samarbeidstiltak. Dette gjelder for eksempel såkalte IP-opplegg, Intensive Programmer, der omfanget er noe mindre og det kan dreie seg om for eksempel et samarbeid om et særskilt emne som skal inngå i den enkelte deltakers øvrige studieprogram (se lenkesamlingen).

12) Markedsvurdering

Fakultetet må så langt det lar seg gjøre framlegge en realistisk vurdering av markedet og rekrutteringsgrunnet med hensyn til det foreslåtte studieprogrammet. I denne vurderingen må det nye tilbudet drøftes i forhold til eventuelle andre foreliggende og/eller sammenlignbare planlagte studietilbud, det være seg ved NTNU eller andre norske utdanningsinstitusjoner samt utenlandske. Ved internasjonale, engelskspråklige tilbud skal eventuelle bistandsmessige betraktninger også inngå her.

13) Særskilte programasperker

Dersom det er andre spesifikke forhold knyttet til det aktuelle studieprogrammet, ut over det som følger av de forutgående punktene, som krever spesiell oppmerksomhet skal det redegjøres for disse.

Som nevnt innledningsvis ønsker Studieavdelingen å stille seg til disposisjon for fagmiljøene undervegs i prosessene med utvikling av nye og attraktive studieprogram, slik at vi gjerne ser at dere kontakter oss ved behov for råd og bistand.

Henvisninger/lenkesamlinger:

- Forskrift om krav til mastergrad vedtatt av UF-departementet 01.12.05.
- Studieforskriften ved NTNU, vedtatt av Styret 07.12.05.
- Opptaksforskriften ved NTNU, vedtatt av Styret 07.12.05.
- S-sak 32/04 den 08.06.04 om generelle prinsipper for internasjonale, engelskspråklige master-

program ved NTNU.

- FUS-sak 66/2004 om internasjonale masterprogram som fordypning for siv.ing.utdanningen.
- Forskrift om egenbetaling av 15.12.05 (gjeldende f.o.m. 01.01.06);
<http://www.lovdato.no/for/sf/kd/kd-20051215-1506.html>
- Regelbank; https://innsida.ntnu.no/lenkesamling_vis.php?katid=60
- Universitets- og høgskoleloven; <http://www.lovdato.no/all/hl-20050401-015.html>
- Kunnskapsdepartementets lenkesamling for rundskriv og forskrifter;
<http://www.dep.no/ufd/norsk/dok/regelverk/rundskriv/bn.html>
- SAs nettside om regelverk; <http://www.ntnu.no/studieinformasjon/serving/regelment.html>.
- Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler;
<http://www.lovdato.no/for/sf/kd/kd-20050908-1040.html> vedtatt av UF-dep. 08.09.05
(se også kommentarer fra departementet i rundskriv F-09-05 under departementets lenkesamling for rundskriv).
- http://www.siu.no/no/programoversikt/eu_program/erasmus_mundus
- http://www.uhr.no/aktuelt_fra_uhr/handbok_for_felles_gradssamarbeid
(Universitets- og høgskolerådets håndbok for felles gradssamarbeid)

Notat

Til:	Studieavdelinga
Kopi til:	HF-institutta: IHK, IAR, FI, KULT, IFS, INL, ISK, IKM, IM
Frå:	Det historisk-filosofiske fakultetet

Studieprogramporteføljen 2010/2011 ved HF-fakultetet

HF-fakultetet viser til notat av 12.01.2009 frå Rektor og Studiedirektør om studieprogramporteføljen for studieåret 2010/2011 med frist 1. mai for første innmelding frå fakulteta.

1. Forslag til nye program

1.1. Tverrfakultært masterprogram i audiologi

Styret behandla forslaget om eit nytt tverrfakultært masterprogram i *Audiologi* i samband med studieprogramporteføljen 2009/10 (S-sak 68/08), og konkluderte med at det ikkje er modent for etablering allereie frå 2009/2010, og gav tilråding om at forslaget kunne inngå som eit av "casene i arbeidet med å se på prinsippene for vidare utvikling av vår studieportefølje." Saka er drøfta i komiteen som har som mandat å fremje forslag om modellar for tverrfagleg samarbeid på studieområdet ved NTNU (Seip-komiteen), men utan at det er gitt konkrete råd om den vidare behandlinga av saka. Mellom anna er spørsmålet om vertsfakultet ikkje avklart. I mellomtida har "Trondheimsgruppa for Audiovitenskap" utarbeidd eit notat (sjå vedlagt) som svar på Styrets behandling av forslaget i fjor, mellom anna om DMF si eventuelle deltaking i programmet, og vi viser til dette.

Etter HF-fakultetet sitt syn er forslaget om skipinga av eit tverrfagleg masterprogram i audiologi grundig dokumentert og godt grunngitt (jf. dokumentasjonen som vart lagt ved under fjorårets behandling, samt tilleggsdokumentet frå Trondheimsgruppa), og Styret bør kunne realitetsbehandle forslaget. Vi er imidlertid kjent med IME-fakultetet sine reservasjonar til forslaget basert på ei prinsipiell innvendig mot etablering av studieprogram som ikkje tydeleg spring ut av ein forskingsdisiplin eller eit aktivt forskingsprogram, helst knytt opp mot hovudprofilen eller dei strategiske satsingsområda, samt at eit masterprogram bør byggje på eit tilsvarende bachelorprogram. HF-fakultetet er ueinig i dette og meiner at konsekvensane av dette synet vil vere eit brot mot NTNUs utdanningsstrategi der det heiter at:

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandlar
7491 Trondheim	E-post: hf-fak@hf.ntnu.no	Bygg 2, nivå 5, Dragvoll	+47 73 59 65 95	Ola Furre
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 10 30	Tlf: +47 73 59 67 66

All korrespondanse i samband med saksbehandling skal adresserast til den aktuelle eininga ved NTNU og ikkje direkte til einiskildpersonar. Ved kontakt ver vennleg og gi opp referanse.

”NTNU skal også være et foregangsuniversitet når det gjelder samarbeid og samspill på tvers av disiplingrensene. Et sentralt virkemiddel i dette er etableringen av multifikultære og tverrfaglige studieprogram.”

HF-fakultetet meiner vidare at dersom ein skal leggje til grunn dei prinsipielle krava IME-fakultetet hevdar, vil NTNU som utdanningsinstitusjon ikkje kunne svare på dei *samfunnsmessige behova* i utdanningstilbodet vårt. Vi har i dag fleire tverrfaglege program ved NTNU som er etablert både ut frå etablert samarbeid på tvers av disiplinær og som svar på behov ute i samfunnet, og somme av dei tverrfaglege masterprogramma bygg heller ikkje på eit spesifikt bachelorprogram. Ved fakultetet vårt kan vi nemne *Tverrfaglege kulturstudiar (MA), Kunstkritikk og Kulturformidling (MA), Europastudier (BA og MA), Kulturminneforvaltning (BA og MA) og Musikkteknologi (BA og MA)* som døme på slike program. Dette er studieprogram som fakultetet vurderer som vellukka både med omsyn til rekruttering og læringskvalitet, og er mellom dei mest populære søkjaralternativa (gjeld både bachelor- og masternivået).

Dersom vi ønskjer ein dynamisk studieportefølje ved NTNU, må vi vere opne for fleire måtar å organisere program på og for ei allsidig grunngeving. Vi er ikkje ueinig i at forskings- og disiplinærpektet er viktig, men dette må ikkje hindre oss i å etablere utdanningstilbod som både er eit svar å på eit kompetansebehov ute i samfunnet og som gir ei ramme for eit interessant tverrfagleg forskingssamarbeid, slik framlegget om masterprogrammet i audiologi gir grunnlag for. Eit slikt samarbeid vil tvert i mot kunne vere ein styrke for dei disiplinærane som er involvert i programmet. At det i tillegg bygg på eit regionalt samarbeid med HIST, ser vi på som positivt. Vi meiner at det er strategisk viktig å samarbeide med høgskolesektoren, ikkje minst i dette tilfellet, der HIST har eit sterkt audiologimiljø. Å avvise eit slikt samarbeid vil vere ei indirekte oppfordring til at høgskolen sjølv skal opprette eigne mastergrader, noko som etter fakultetet sitt syn ikkje er tenleg utifrå eit kvalitetsomsyn.

Fakultetet vil også gjere merknad om at innstillinga frå Seip-komiteen enno ikkje er behandla i NTNU sine organ. I tillegg er det mykje som tyder på at komiteen vil leggje fram ei delt innstilling. Ei eventuell avvisning av framlegget om det tverrfakultære masterprogrammet i audiologi basert på denne komiteens arbeid vil difor vere galt etter vårt syn. Vi ber difor Styret om å behandle framlegget sjølv om IME-fakultetet har gitt til kjenne sine reservasjonar mot dette. Vi vil også gjere merknad om at det ser ut som om fagmiljøet og instituttet ved IME (IET) stiller seg bak forslaget til etableringa av programmet.

Dersom Styret konkluderer positivt med omsyn til etableringa av programmet, vil HF-fakultetet stille seg positivt til å ta på seg ansvaret som vertsfakultet i ei etableringsfase. Men på sikt meiner vi at dei fakulteta som er tyngst inne fagleg og studiemessig, i dette tilfellet vil det vere IME- og/eller SVT-fakultetet, bør ha dette ansvaret.

1.2. Speech and Language in Communication Technology (SLICT)

Med bakgrunn i nedlegginga av det tverrfaglege bachelorprogrammet i *Informatikk, språk og kultur* (jf. Styresak 68/08), har fakultetet bede Institutt for språk- og kommunikasjonsstudiar (ISK) om å ta initiativ til å drøfte og eventuelt fremje forslag til eit alternativt program med utgangspunkt i det tverrfaglege samarbeidet rundt fagfeltet språk-, tale- og kommunikasjonsteknologi ved NTNU. Forutan faglærarar frå ISK deltek faglærarar frå IDI og IET ved IME-fakultetet i dette samarbeidet. Saka er drøfta i nettverksgruppa og det er interesse for å vidareføre eit programsamarbeid med

foreløpig arbeidstittel: *Speech and Language in Communication Technology (SLICT)*. Det er av strategisk interesse for fakultetet at dette samarbeidet kan forankrast i konkrete studietilbod. Det er drøfta ulike modellar for eit slikt tverrfagleg tilbod; bachelor- og/eller masternivå, eget program eller studieretningar innanfor eksisterande program, evt. engelskspråkleg tilbod, med vidare. Det er ikkje avklart om det let seg gjere å realisere eit slikt tilbod frå og med studieåret 2010/2011, eller om vi må vente til 2011/2012. Fakultetet vil kome tilbake til dette i det endelege framlegget om studieprogramporteføljen for 2010/11 i løpet av hausten.

For meir informasjon om tankane kring dette programsamarbeidet viser vi til vedlagt epost frå Jacques Korman ved Institutt for språk- og kommunikasjonsstudier, mellom anna med referat frå møte i samarbeidsgruppa.

1.3. Erasmus Mundus: International Master in Dance Knowledge, Practice and Heritage

Fakultetet viser til vedtak fatta av Styret i S-sak 25/09 "Adgang til å delta ved Erasmus Mundus-søknader V-09". Fakultetet har etter Styrets behandling i fjor nyleg sendt søknad om etablering av ein internasjonal master i dansevitenskap innanfor danseantropologi/etnokoreologi i Erasmus Mundus II (tidsrommet 2009-2013). Studieprogrammets offisielle tittel er "Choreomundus - International Master in Dance Knowledge, Practice and Heritage", forkorta "Choreomundus", med NTNU som koordinator/vertsinstusjon. Dette vil vere ein fellesgrad (joint master's degree) med University of Roehampton, England, Université Blaise Pascal (Clermont-II), Frankrike, og University of Szeged, Ungarn, som deltakande institusjonar. Eit sentralt bakteppe for Choreomundus er vern av den immaterielle kulturarven. Immateriell kulturarv som konsept er knytt til aktivt vern av immateriell kultur, og vart uttrykkeleg satt på den politiske dagsorden med etableringa av UNESCO sin konvensjon om bevaring av den immaterielle kulturarven i 2003. (I Noreg vart UNESCO-konvensjonen ratifisert gjennom vedtak i Stortinget i 2007). Innhaldet i Choreomundus oppstod med tanke på å innfri eit internasjonalt behov for ekspertise innanfor kulturelt mangfald når det gjeld dans og andre bevegelsessystem. Dans og bevegelse er i denne samanhengen sett på som uttrykk for den immaterielle kulturarva, og dei utøvande/praktisk-estetiske fag, står sentralt i konvensjonens bevaringspolitikk. Dersom søknaden blir imøtekomma av EU, vil Choreomundus bli det første Erasmus Mundus og masterprogrammet generelt som fokuserer på dans som ledd i den immaterielle kulturarva. Vi viser elles til den innsendte søknaden (saksref. 2008/5036-12), som gjer grundig greie for detaljane i studieprogrammet og avtalen elles.

Vi viser også til vår søknad, datert 28.04.09, om midlar frå Rektors pott for utdanningsstrategiske tiltak for Erasmus Mundus masterprogram i danseantropologi/etnokoreologi på kr. 345.000. Om grunngevinga for søknaden viser vi til notatet under same sak (2009/509).

1.4. Erasmus Mundus: Vidareføring av eittårig Erasmus Mundus International Master in Applied Ethics

HF-fakultetet har fått godkjent søknad om vidareføring av eittårig *Erasmus Mundus* (forkorta "EM") *Master in Applied Ethics* (forkorta "MAE"), med Universitetet i Linköping, Sverige som koordinator i Erasmus Mundus II (2009-2013). I tillegg til NTNU og Linköping, deltar Universitetet i Utrecht, Nederland, samt University of Stellenbosch, Sør-Afrika som partnerinstitusjonar. Sistnemnte er nytt konsortiemedlem. Det faglege innhaldet i MAE er uendra i høve til første runde av Erasmus Mundus (2005-2009).

1.5. Erasmus Mundus: Søknad om deltaking i Erasmus Mundus International PhD-programme in Applied Ethics

HF-fakultetet har i S-sak 25/09 fått godkjent søknad om deltaking i eit nytt *Erasmus Mundus Doctorate in Applied Ethics* (forkorta "EMDAE"). Dette konsortiet vil bestå av Universitetet i Utrecht, Nederland (koordinator), samt partnerinstitusjonane Universitetet i Linköping, Sverige, Universitat Tubringen, Tyskland og NTNU. I tillegg soker konsortiet samarbeid med fleire organisasjonar, sa som Verdens helseorganisasjon (WHO), og europeiske organisasjonar innanfor teknologi-evaluering (Rathenau Institute). Desse organisasjonane vil kunne vere aktuelle samarbeidspartnarar for rettleiarar og ph.d-kandidatar nar det gjeld arbeidet med avhandlinga (forskningsprosjekt). Programmet byggjer pa viktige og gode erfaringar i konsortiet, som mellom anna har gode resultat a vise til fra masterprogrammet, forst som double degree, men med planar om joint degree pa sikt.

Bakgrunnen for soknaden om EMDAE er onstet om vidareforing av det faglege samarbeidet i MAE, samt at etiske problemstillingar vert diskutert i ulike omrade; innanfor det profesjonelle -, det politiske – og det sosiale liv. Dette forer med seg eit behov for spesialiserte formar for anvendt etikk, til domes etikk innanfor miljo, medisin og i helsesektoren, yrkesetikk, og innanfor vitenskap og teknologi. Utgangspunktet for det foreslatte ph.d.-programmet er at anvendt etikk fordrar at det er ei nodvendig kopling mellom etikk og politisk filosofi, og teoriar m menneskerettar.

Det er ei rad ph.d.-program innanfor etikk ved europeiske universitet, men eit fatal av desse tilbyr ein skoleringsdel retta mot etikk. Dei fleste programma fokuserer pa spesifikke tema, til domes medisinsk etikk og etikk innanfor teknologi, eller er forankra i ein disiplin, til domes filosofi, teologi eller jus. Vidare eksisterer det svært fa nasjonale ph.d.-program i etikk (eit av fa dome er forskarskolen i praktisk filosofi i Nederland). Ein europeisk fellesgrad (joint degree) vil ogsa bidra til a auke kvaliteten pa forskning innanfor anvendt etikk. Til slutt vil vi nemne at inkluderinga av ikkje-europeiske studentar og akademikarar vil bidra til at europeiske debattar om etiske problemstillingar vert synleg utanfor Europa, og sauleis ha ein viktig innverknad pa internasjonaliseringa av slik debatt og forskning.

2. Endring i eksisterande programtilbod

Fakultetet gjennomforte ein grundig gjennomgang og evaluering av fleire programtilbod i fjor i samband med innmeldinga av portefoljen for 2009/10, som resulterte i at bachelorprogrammet i *Informatikk, sprak og kultur* vart lagt ned, samt at bachelorprogrammet i *Middelalderkunnskap* og M. Phil.-programmet *Maritim arkeologi* vart lagt pa is (dvs. ikkje opptak av nye studentar i 09/10). Fakultetet har drofta ei eventuell vidareforinga av dei to nemnde programma, samt andre endringar i eksisterande portefolje, og har konkludert med folgjande:

2.1. Bachelorprogrammet i middelalderkunnskap

Evalueringa av bachelorprogrammet i middelalderkunnskap viste at programmet har store veikskarar; uklar fagleg profil, uklar fagleg progresjon, fa primersokjarar og stort frafall, og vertsinstituttet (IHK: Inst. for historie og klassiske fag) konkluderte med at programmet ma gjennomga ei grunding endring og forbetring dersom det skal kunne vidareforast. Dette resulterte i at

fakultetet valde å tilrå at programmet vart lagt på is kommande studieår. I samråd med vertsinstituttet har fakultetet no konkludert med at *bachelorprogrammet i middelalderkunnskap leggjast ned frå og med studieåret 2010/11*. Det er likevel eit sterkt ønske frå fakultetet at det tverrfaglege samarbeidet rundt middelalderen som studie- og forskingsfelt blir vidareført, ikkje minst av regionale omsyn, med utgangspunkt i den faglege verksemda knytt til Senter for middelalderstudier, som no er fusjonert med IHK. Fakultetet ønskjer difor at studietilbodet blir vidareført, men da som studieretningar eller spesialiseringar innanfor eksisterande masterprogram (historie, nordisk, kunsthistorie, arkeologi). I samband med dette kan det til dømes vere aktuelt å etablere eit tverrfagleg masteremne. Organiseringa kring eit slikt samarbeid har fakultetet ikkje tatt stilling til, og vil be dei aktuelle institutta om ei nærare utgreiing om dette i løpet av hausten.

2.2. M.Phil.-programmet i maritim arkeologi

I notatet til Styret om studieprogramporteføljen i fjor peika fakultetet på at det i liten grad er rekruttert utanlandske studentar til M.Phil.-programmet i maritim arkeologi, samt at det gjennom ei intern evaluering vart avdekkja ein del veikskapar i det faglege opplegget. Dette resulterte i at fakultetet valde å tilrå at programmet vart lagt på is kommande studieår, samt at vi ville vente med å ta ei endeleg avgjerd før vi mottok rapporten frå evalueringsgruppa (som på det tidspunktet ikkje var ferdigstilt). Fakultetet har i ettertid mottatt evalueringsrapporten, samt eit notat frå instituttleiari ved vertsinstituttet (IAR: Inst. for arkeologi og religionsvitskap). Begge konkluderer med at det er ønskeleg med ei vidareføring av tilbodet, helst innanfor eksisterande rammer. Fakultetet på si side erkjenner at vi ikkje har lukkast med dette tilbodet som eit *internasjonalt M.Phil.-program*, og bad difor det nyoppnemnde programrådet for arkeologi om å gi råd med hovudvekt på alternative måtar å organisere tilbodet på.

Programrådet drøfta saka i sitt første møte 24. mars i år og konkluderte med at *tilbodet i maritim arkeologi bør vidareførast som valbar spesialisering innanfor det ordinære masterprogrammet i arkeologi*. Programrådet meiner at denne integreringa vil medføre ei styrking av masterutdanninga i maritim arkeologi og arkeologistudiet som heilskap ved NTNU. Programrådet ønskte vidare at NTNU greier ut moglegheiter for ei satsing på den maritime arkeologien og eventuelt andre nærliggjande område, gjennom ei fordjuping/spesialisering på doktorgradsnivå der det blir lagt til rette for eit breiare samarbeid med NTNUs teknologiske kompetanse.

Fakultetet tek tilrådinga frå programrådet til følgje og foreslår at *M.Phil.-programmet i maritim arkeologi blir lagt ned frå og med studieåret 2010/11, men at fagtilbodet blir vidareført som spesialiseringsområde innanfor det ordinære arkeologistudiet ved NTNU*.

2.3. Organiseringa av tilbodet i klassiske fag

Fakultetet valde i samråd med Institutt for historie og klassiske fag (vertsinstituttet) å revitalisere tilbodet innanfor klassiske fag kommande studieår. Dette gjeld særleg tilbodet i gresk språk og litteratur, i tillegg har vi latin og antikkens kultur og historie som vart vidareført som respektive årsstudium (latin) og studieretning under bachelorprogrammet i historie (studieretning i antikkens kultur) etter at gresktilbodet vart lagt ned frå og med studieåret 2007/2008. Studiprogrammet utnyttar det tette internasjonale nettverket innanfor klassiske fag ved at vi har inngått samarbeidsavtale med King's College London om utveksling av studentar. Noko av det same er aktuelt med skandinaviske universitet (Universiteta i Göteborg, Odense og Uppsala). I tillegg vil vi ta i bruk Det norske institutt i Athen til intensivundervisning i klassiske fag, noko som også gjer emnetilbodet meir tilgjengeleg for studentar utanfor NTNU. Tilbodet i klassisk språk og litteratur er no formelt organisert som del av studieretninga i antikkens kultur under bachelorprogrammet i historie. Dette er ei midlertidig løysing for å få satt i verk tilbodet frå kommande studieår, men ikkje særleg gunstig med tanke på søkjarane (synleggjering) og i forhold til organiseringa av fagtilbodet vårt elles. Fakultetet har drøfta ulike alternativ for organiseringa av tilbodet, og kome fram til at det er mest naturleg og hensiktsmessig å organisere studietilbodet i klassiske fag som studieretning under fellesprogrammet Språk og litteratur, på linje med dei andre fagtilboda som ligg under dette programmet (nordisk, engelsk, lingvistikk m.fl.). Klassiske fag vil da bli eit eget søkaralternativ under Samordna opptak frå og med opptaket hausten 2010. I forlenginga av å utnytte det tette internasjonale nettverket arbeidar vi med å etablere ein mastergrad innanfor klassiske fag.

2.4. M.Phil.-programmet i engelsk språk: M. Phil. in English Linguistics and Language Acquisition

M. Phil. i noverande English Linguistics and Language Acquisition vart evaluert i 2008, noko som identifiserte styrkar og svakheitar ved programmet. På bakgrunn av evalueringa fekk studieprogrammet ny tittel (tidlegare M. Phil. in English Language and Linguistics), som reflekterer ei tydeleggjering av programprofilen i retning språktileigning og språkprosessering, samt sterkare tilknytning til instituttets satsingsområde "Språk og kognisjon". M.Phil.-programmet vart vedtatt vidareført med ein prøveperiode på to år (gjeld studieåra 2009/2010 og 2010/2011). Fakultetet vil i løpet av prøveperioden vurdere eventuell vidareføring etter 2011 i samråd med Institutt for moderne framandspråk. Eventuell vidareføring vil skje etter den planlagde evalueringa av studieprogrammet, som vil skje i løpet av studieåret 2010/2011.

3. Andre nye tilbod

3.1. Musikkpedagogikk – studieretning under master i musikkvitenskap

Det er tatt initiativ til eit samarbeid mellom Inst. for musikk og HINT, Avd. for lærarutdanning, om eit mastertilbod i *musikkpedagogikk*. Fakultetet har foreløpig konkludert med at tilbodet bør organiserast som studieretning/spesialisering under det eksisterande masterprogrammet i musikkvitenskap. Fakultetet har bede om å få framlagt forslag til studieplan og samarbeidsavtale før vi tar endeleg stilling til forslaget. Dette vil bli avgjort i løpet av hausten.

3.2. Utbygging av spanskstudiet

Som ei følgje av evalueringa av årsstudiet i spansk i 2008 vart det vedtatt ei rekkje endringar i studietilbodet frå og med 2009/2010:

- Perspektivemna vart tekne ut av årsstudiet, slik at studentane med årsstudium har ei basisutdanning i spansk som kvalifiserer for vidare studiar i spansk ved dei andre universiteta (fordjupingsnivået i bachelorgraden).
- Det vart oppretta ei eiga studieretning i spansk i bachelorprogrammet i europastudiar med framandspråk (60 studiepoeng i spansk, kor 15 studiepoeng er nyoppretta).

Fakultetet vurderer å utvide tilbodet i spansk frå og med 2010/2011 til ei full fordjuping (82,5 sp), mellom anna av omsyn til lærarutdanninga (betre kvalifiserte lærarkandidatar), men også for å møte den generelle etterspørjinga etter spansk.

4. Oppsummering

Ut frå denne gjennomgangen foreslår fakultetet følgjande endringar i studieprogramporteføljen for 2010/11 som Styret må behandle og godkjenne:

- Fakultetet foreslår at audiologi blir oppretta som eget tverrfagleg masterprogram ved NTNU med IME-fakultetet, SVT-fakultetet, HF-fakultetet og HIST som deltakande partar. Spørsmålet om organisering og vertsfakultet må avklarast mellom dei involverte partane innan den endelege behandlinga til hausten.
- Fakultetet foreslår at bachelorprogrammet i middelalderkunnskap blir lagt ned. Fakultetet ønskjer å vidareføre det tverrfaglege tilbodet som spesialisering innanfor aktuelle eksisterande masterprogram.
- Fakultetet foreslår at M.Phil.-programmet i maritim arkeologi blir lagt ned. Fagtilbodet blir vidareført som spesialisering innanfor eksisterande masterprogram i arkeologi.

I tillegg til dette vurderer fakultetet å be om etablering av eit eventuelt nytt tverrfagleg masterprogram i *Speech and Language in Communication Technology*. Dette vil vere avklart innan den endelege behandlinga av studieprogramporteføljen for 2010/11 til hausten.

Kathrine Skretting
dekanus

Ivar Østerlie
fakultetsdirektør

Vedlegg:

- 1) Notat datert 01.04.09 frå Trondheimsgruppa for Audiovitenskap: "Tverrfakultært og tverrinstitusjonelt masterprogram i audiologi"
- 2) Epost datert 16.04.09 frå Jacques Koreman: Summary SLiCT møte 17.03.09.

NTNU-HF
NTNU-HF-ISK
NTNU-IME
NTNU-IME-IT
NTNU-SVT
NTNU-SVT-PSY
NTNU-DMF
NTNU-DMF-INM
NTNU-DMF-ISM
HiST
HiST-AHS

Trondheim 1. april 2009

Tverrfakultært og tverrinstitusjonelt masterprogram i audiologi

Vedlagt oversendes til orientering forslag om opprettelse av et tverrfakultært og tverrinstitusjonelt masterprogram i audiologi.

Forslaget legges fram av en arbeidsgruppe i "Trondheimsgruppen for Audiovitenskap" etter modifikasjon av et tidligere forslag til NTNUs programportefølje innsendt til rektor våren 2008.

Aktuelle kandidater for eierskap forventes å fremme sine forslag på basis av dette arbeidet innen tidsfristen for årets planlegging av studieprogram, 1. mai, med sikte på oppstart høsten 2010.

Med vennlig hilsen
For Trondheimsgruppen for Audiovitenskap



Arne Vik
Sekretær

PAU-AHS-HiST
7004 Trondheim
59247 – Arne.Vik@hist.no

Vedlegg: Tverrfakultært og tverrinstitusjonelt masterprogram i audiologi

Tverrfakultært og tverrinstitusjonelt masterprogram i audiologi

En arbeidsgruppe i "Trondheimsgruppen for Audiovitenskap" (Vedlegg 4) har utarbeidet et forslag til opprettelse av et nytt tverrfakultært masterprogram i audiologi. Studiet har som overordnet mål å bidra til rekruttering til forskning og utdanning i dette forskningsområdet. I 2008 ble det fremmet en søknad fra HF fakultetet om opprettelse av dette masterprogrammet. Søknaden ble behandlet av NTNUs styre ved møtet den 12. juni 2008 med tilbakemelding om at programmet på daværende tidspunkt ikke var "modent for etablering allerede fra 2009/2010" og det ble bl.a. anbefalt at forslaget skulle "inngå som det andre caset i det sentralt koordinerte arbeidet som skal se på prinsippene for videre utvikling av vår studieportefølje". Det refereres her til det pågående arbeidet våren 2009, i den rektoroppnevnte Tverrfaglighetskomiteen (Seip-komiteen). Lenger nede refereres gruppens arbeid og svar på tilbakemeldingene fra styremøtet. Det er på nåværende tidspunkt ikke tatt standpunkt til hvilket fakultet som bør være vertsinstans for en utviklet søknad.

Fagområder

Det tverrfaglige /-vitenskapelige samarbeidet innenfor audiologi som virkeområde involverer flere disipliner, fagområder og studiekulturer:

- **Teknologi** angående akustikk, signalbehandling og teknisk utstyr for utredning, behandling/rehabilitering og miljøkartlegging.
- **Psykologi** i forbindelse med persepsjon og kognitiv nevrologisk prosessering.
- **Fonetikk** når det gjelder taleproduksjon og taleoppfattelse.
- **Medisin** i forhold til perifer hørselsfunksjon og hørselsutredning.

Rekrutteringsgrunnlag og marked/avtakerinstanser

Det eksisterer ingen tilsvarende eller lignende tilbud på masternivå i Norge i dag. Rekrutteringen til studiet beregnes å komme fra teknologi, psykologi, fonetikk og bachelorprogrammet i audiologi ved HiST, men med hovedvekt på sistnevnte. Audiografutdanningen uteksaminerer mellom 30-40 bachelorkandidater per år. Masterprogrammet vil også rekruttere til fremtidige forskerstillinger ved NTNU.

Strategi

Vi viser til NTNUs overordnede strategi, hvor det heter: "NTNU skal aktivt fremme samarbeid på tvers av disiplinene, knyttet til samspillet mellom teknologi, natur, kultur og samfunn." Et eventuelt masterprogram i audiologi vil gjennom involvering av fagområdene fonetikk, psykologi, teknologi og medisin ha mange krysningspunkt, særlig i forhold til teknologi og samfunn, hvor hørsel og hørselskader får økende oppmerksomhet. Opprettelsen av et slikt masterprogram vil også bidra til å styrke fundamentet for Geminisentret Acoustic Research Center ved Sintef/NTNU-IET. "Trondheimsgruppen for Audiovitenskap" er et strategisk bidrag til utvikling av et utvidet fagsamarbeid mellom institusjonene gjennom sammensetning av vitenskapelig ansatte fra HF-, SVT-, IME- og DM-fakultetene ved NTNU, samt HiST, SINTEF, St Olavs hospital og Møller kompetansesenter.

Svar på NTNU-styrets tilbakemelding til søknaden fra 2008

I tilbakemeldingen het det bl.a. *DM-fakultetet bør bli sterkere involvert i dette tiltaket enn det har vært til nå, ...* Det ble tatt innledende e-post og telefonisk kontakt med bl.a. Svanhild Schönberg, Prodekanus for andre studier, og Ursula Sonnewald instituttleder INM. Deretter ble det avtalt et informasjonsmøte med audiologigruppen, 12. jan. 2009, hvor Svanhild Schönberg, Lars Grønflaten (DMF Førstekonsulent EVU, master) og Siri Wennberg (ledende audiograf ved hørselssentralen) deltok fra det medisinske miljøet.

På spørsmålet: *Hvordan ser DMF på utfordringen fra Rektor om å delta i masteren?* kan DMFs svar oppsummeres med at det er mest aktuelt å bidra med tilgang til DMFs eksisterende emner + veiledning. Vi ble spesielt oppfordret til å se på master i klinisk helsevitenskap. Det ble også presisert at henvendelser bør skje gjennom fakultet og institutt (INM og ISM) og ikke (bare) direkte personlig.

En annen tilbakemelding var: *og det bør kanskje også ses på muligheten for å etablere dette som et erfaringsbasert videreutdanningstilbud.* Den 3-årige bachelorutdanningen i audiologi startet i 2002 og til nå er kun 5 kull uteksaminert. Hovedvekten av praktiserende audiografer har 2-årig høgskoleutdanning og det finnes etter gruppas mening ennå ikke et praksisfelt som kan gi grunnlag for å starte et erfaringsbasert mastergradstilbud.

Svar på utfordringene fra Tverrfaglighetskomiteen

Tverrfaglighetskomiteen inviterte berørte parter til møte den 7. januar og reiste i den forbindelse en rekke spørsmål, bl.a. i forhold til en foreslått klyngemodell. Disse spørsmålene er forsøkt besvart av gruppen og gjengitt i Vedlegg 1.

Ressurser og ressursbehov for masterprogrammet

Gruppen har utarbeidet en plan for studiet og gjort rede for de ulike fagenes institusjons- og fakultetstilhøriget, samt hvilke fag som eksisterer og hvilke som må lages. Denne oversikten finnes i Vedlegg 2. Det er også utarbeidet en oversikt over ressursbehov på timebasis. Denne finnes i Vedlegg 3.

Innspill til Tverrfaglighetskomiteen

Fra Audiologigruppen

Kort resymé

Trondheimsgruppen for Audiovitenskap har gjennom to år diskutert ulike løsninger med målsetting om å utvikle et tverrfaglig og tverrinstitusjonelt mastergradstilbud i audiologi med hovedvekt på forskning og utdanning. Bakgrunnen og arbeidet er beskrevet i dokumentet "Audiologimaster_Historie-bakgrunn"

I anledning av at audiologi er foreslått som case i den NTNU oppnevnte "Tverrfaglighetsiteen" (Seips navn på komiteen, presentert på møtet 7. januar 2009), har vi samlet noen momenter til innspill.

I Tverrfaglighetskomiteens mandat heter det:

"Arbeidsgruppen skal beskrive mulige modeller for struktur og organisering av tverrfaglighet i studieporteføljen ved NTNU. Dette også med henblikk på tverrinstitusjonelle studietilbud."

Til møtet i "Seip-komiteen" 7. januar ble det sent ut et "drøftingsnotat av 11.04.08 fra IME-fakultetet" med fem sentrale spørsmål. Da det i gruppens presentasjon den 7. januar ikke direkte ble tatt stilling til alle disse spørsmålene, gir vi først en redegjørelse for vårt syn på dem:

- **Bør våre masterprogrammer ha som sitt primære mål å gi dybdekunnskap i én enkelt fagdisiplin, normalt med basis i ett bachelorstudium?**

Audiologigruppen tar ikke stilling til spørsmålet, men karakteriserer det planlagte studietilbudet som en tverrfaglig og tverrinstitusjonell master, som gir dybdekunnskap i ulike disipliner, basert på en profesjonsrettet bachelorgrad innenfor et veldefinert fagområde eller en relevant fagdisiplin.

- **Bør nye fagdisipliner i fremtiden bare kunne etableres i form av femårige studier med en veldefinert bachelordel og et masterstudium som bygger på bachelorstudiet, eventuelt som et integrert femårig studium etter siv.ing.modellen?**

Audiologigruppen tar ikke stilling til spørsmålet, men masteren tilfredsstiller et sånt kriterium, selv om dette er ikke det primære formålet.

- **Hvordan oppleves forholdet mellom dagens tverrfaglige studieprogram og tilstøtende disiplinære studier, jf bekymringen for "kannibalisering" i IME-notatet?**

For audiologi synes ikke dette å være en relevant problemstilling, da hovedopptaket til masterprogrammet forventes å være fra bachelorstudiet i audiografutdanningen, og de studentene har ikke noe naturlig masterprogram at søke til.

- **Vil den skisserte "klyngemodellen" kunne ivareta behovet for utvikling av tverrfaglige studietilbud på masternivå? Om svaret er ja, hvordan bør modellen konkretiseres og utvikles innenfor NTNUs organisasjon?**

Se egen beskrivelse nedenfor.

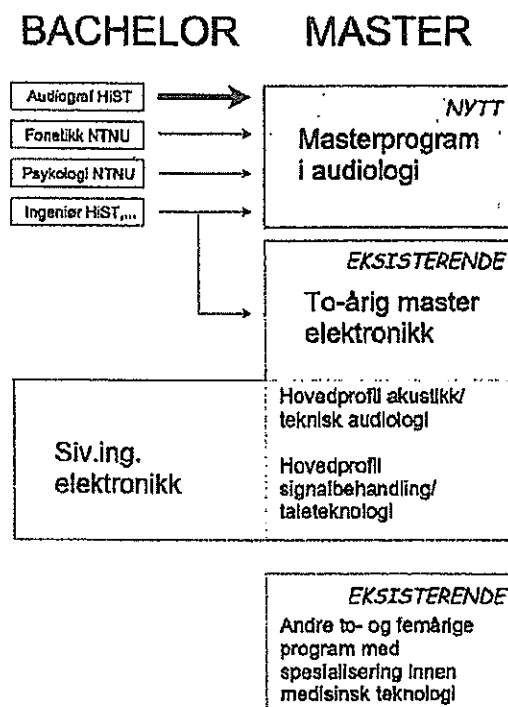
- **Hvilke formelle krav bør stilles til forskningsbasis for tverrfaglige studietilbud på masternivå?**

For audiologi foreligger det en "høna og egget"-problematikk. En viss forskningsaktivitet og basis i godt etablerte fagmiljøer bør være et minimumskrav. For øvrig er jo nettopp økt forskningsaktivitet litt av initiativets mål. En bør derfor ikke se for ensidig på et slikt krav. **Det å tilføre mastergradsstudenter fra andre disipliner, kan bidra til økt tverrfaglighet i audiologien og til å gi mastergraden og fagområdet et løft som ellers ikke ville være mulig.**

Klyngemodellen

Den foreslåtte klyngemodellen bygger på at relaterte spesialiseringer innenfor eksisterende studieprogrammer på masternivå kan sammenføres i en slags "klynge". For audiologiprogrammet kunne dette medføre at når det finnes et masterprogram i audiologi, så kan dette nye programmet motivere en klynge sammen med spesialiseringer innen de to- og femårige elektronikkprogrammene (noen spesialiseringer/prosjektvalg innen hovedprofilene akustikk og signalbehandling er nært knyttet til hørsel). Også "Medisinsk teknologi"-spesialiseringer innen eksisterende programmer, som har noe med hørsel å gjøre, kunne delta i en slik klynge. Illustrasjonen nedenfor viser dels hvilke studenter som kan tas opp til audiologistudiet, og dels hvilke andre spesialiseringer som kan være nært relatert til audiologi.

Det bør dog noteres at slike klynger forutsetter eksisterende masterprogrammer, og for audiologi er det altså slik at masterprogrammet ikke finnes ennå (ref. siste kulepunkt ovenfor). Et samarbeid med eksisterende akustikkstudier er dog sterkt ønskelig ettersom det innen akustikkmiljøet på NTNU og SINTEF har blitt drevet teknisk forskning innen audiologiområdet i lang tid.



Tverrinstitusjonelt

I svarene ovenfor mener vi å ha belyst spørsmålsstillingene i forhold til tverrfaglighet. Mandatet gir også et oppdrag i forhold til "... tverrinstitusjonelle studietilbud."

I denne sammenheng representerer vårt initiativ noe som kan betraktes i en modellsammenheng.

Vårt initiativ viser en annen vei, med utgangspunkt i et tverrinstitusjonelt fag- og forskningsfellesskap. Trondheimsgruppen har, i tillegg til NTNU og HiST, medlemmer fra St.Olav, SINTEF og Møller Kompetansesenter. Modellen gir mulighet for en stabil rekruttering til mastergradsstudiet fra en etablert bachelorutdanning. Samtidig kan den gi fagområdet et tverrfaglig løft ved tilføring av spesialisert kunnskap og impulser fra relevante utdanninger ved NTNU, akustikk, fonetikk, psykologi og medisin. Disse bachelor kandidatene tilpasses mastergradens emneprofil ved tilføring av obligatoriske basisemner fra bachelorutdanningen på HiST

Master i Audiologi

Master i audiologi er et toårig tverrfakultetsstudium som gir mulighet for fordypning innen tekniske, psykologiske og fonetiske områder innen audiologien. Studiet har hovedvekt på rekruttering til forskning og utdanning. Masteren tilbys gjennom et samarbeid mellom ulike fagområder ved NTNU og HiST og kvalifiserer til videre studier på doktorgradsnivå (PhD).

Faglig profil

Studiet gir audiologisk tilnærming til akustiske, psykoakustiske og fonetiske emner. Sammen med metodeundervisningen gir disse emnene bakgrunn for spesialisering, og for audiologi som forskningsfelt. I tillegg gis det mulighet til valgfrie emner, som egner seg godt til å utvikle fundamentet for audiologiens tverrfaglighet. Studiet skal også fremme evne til kritisk vurdering av fagets vitenskapelige fundament og utvikling. Masterprogrammet er bygd opp av en innføringsdel, for å sikre et felles faglig utgangspunkt, en fordypningsdel og selve masteroppgaven. Undervisningen er en kombinasjon av forelesninger, prosjekt- og problembasert undervisning. I tillegg kan noe av undervisningen legges i seminarer, gjesteforelesninger, fagdager etc.

Studiet passer for deg som har

- bachelorgrad i audiologi eller en bachelorgrad med hovedvekt på audiologiske emner
- bachelorgrad i fonetikk eller psykologi
- tilsvarende nivå innen andre relevante emner

Studiet egner seg spesielt for deg med interesse for fagutvikling og forskning innenfor audiologien og er ikke primært en videre kvalifisering i profesjonsrelatert virksomhet.

Studiets oppbygning

Første og andre semester gir studentene et felles grunnlag før fordypning. Studenter med audiologibakgrunn tar Metode 1 og Metode 2, mens studenter med bakgrunn i fonetikk eller psykologi følger innføringsfag ved audiografutdanningen. Valgfrie emner velges fra listen nedenfor. Tredje semester og fjerde semester er delt mellom fagfordypning og masteroppgave (45 sp).

Semester	7,5 studiepoeng	7,5 studiepoeng	7,5 studiepoeng	7,5 studiepoeng
4 V	Masteroppgave			
3 H	Audioteknologi og romakustikk (TT3010)	Signalbehandling i audiologi	Masteroppgave	
2 V	Metode 2 <u>eller</u> Innføring i hørselsrehabilitering og høreapparater *)	Hørsel 2	Ekspert i team	Valgfritt 2**)
1 H	Metode 1 <u>eller</u> Innføring i hørsel og signalbehandling *)	Hørsel 1	Perseptuell fonetikk for audiologer	Valgfritt 1**)
*) Studenter med bakgrunn i audiologi tar Metode 1 og Metode 2. Studenter med BA i fonetikk eller psykologi tar Innføring i hørsel og signalbehandling og Innføring i hørselsrehabilitering og høreapparater.				
**) Emne kan velges blant emnene nevnt nedenfor.				

Følgende emner kan inngå som valgfrie emner (alle har et omfang på 7,5 sp):

Oversikt over fag som eksisterer (Eks), må modifiseres (Mod) eller lages (Nytt) med fagenes fakultets-/institusjonstilhørighet

	Eks	Mod	Nytt	Fak/Inst
Metode 1	X			SVT
Metode 2	X			SVT
Innføring i hørsel og signalbehandling	X			HIST
Innføring i hørselsrehabilitering og høreapparater		X		HIST
Hørsel 1		X		IME/SVT
Hørsel 2		X		IME/SVT
Perseptuell fonetikk for audiologer			X	HF
Ekspert i team	X			NTNU
Audioteknologi og romakustikk		X		IME
Signalbehandling i audiologi			X	IME
Valgfritt	X			NTNU

IME= Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk

SVT= Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

HF= Det historisk-filosofiske fakultet

HIST= Høgskolen i Sør-Trøndelag

Master i audiologi – ressurser, timeoversikt

Vedlegg 3

Sem.	Fag	Antall stud.	Tilbyder	Time-belastning pr. uke.	Forelesninger pr. uke	Øvinger pr. uke	Hjemme studier	Time-belastning 1.aman.	Forelesning veiledning	Øvinger	Eksamen sensur	TOTALT	
												HiST	NTNU
1H	Metode 1	ca. 5	NTNU	Inngår i etablert undervisning									
1H	Innføring i hørsel og signalbehandling	ca. 5	HiST, PAU	Inngår i etablert undervisning									
1H	Hørsel 1	10	NTNU tverrfakultetlig		3	2	5		39	26	24		89
1H	Perseptuell fonetikk for audiologer	10	NTNU, HF, ISK		3	2	5		39	26	24		89
1H	Valgfritt 1		NTNU	Inngår i etablert undervisning									
2V	Metode 2	ca. 5	NTNU	Inngår i etablert undervisning									
2V	Innføring i hørselrehabilitering og høreapparater	ca. 5	HiST, PAU		3	2	5		42	28	14		84
2V	Hørsel 2	10	NTNU tverrfakultært		3	2	5		42	28	24		94
2V	Ekspert i team	10	NTNU + HiST	Inngår i etablert undervisning									
2V	Valgfritt 2		NTNU	Inngår i etablert undervisning									
3H	Audioteknologi og romakustikk (TT3010)	10	NTNU, IME, IET	Inngår i etablert undervisning			2			26			26
3H	Signalbehandling i audiologi	10	NTNU, IME, IET		3	2	5		39	26	24		89
3H /4V	Masteroppgave	10	NTNU, HiST, Helseforetak, Industri etc.						50				
							Sum					84	387

Trondheimsgruppen for Audiovitenskap

Stiftet 13. november 2006

Gruppen skal inspirere og støtte forskning, støtte miljøet for utdanningen av audiografer på bachelor nivå, og gi grunnlag for videreutdanning på master og dr. nivå.

Arne Vik, audiofysiker, høyskolelektor, HIST-AHS-PAU (Gruppens sekretær)

Dawn Behne, 1. amanuensis NTNU-SVT Psykologi

Wim van Dommelen, professor, NTNU-HF-ISK Fonetikk

Olle Eriksen, siv.ing. avd.leder, Møller Kompetansesenter, Utviklingsav delingen

Anne-Sofie Helvik, 1 amanuensis, NTNU-DMF-ISM

Mari Holmberg, audiograf, høyskolelektor, HIST-AHS-PAU

Jacques Koreman, 1. amanuensis, NTNU-HF-ISK Fonetikk

Olav Kvaløy, siv.ing., forsker, SINTEF

Marte Kristine Lindseth, audiograf, høyskolelærer, HIST-AHS-PAU

Gunnhild Oftedal, 1. amanuensis HIST-AFT-Stab

Marit Pedersen, audiofysiker, dr. scient, St.Olavs Hospital, Høresentralen

Peter Svensson, professor, NTNU-IME-IET Akustikk

Jan Tro, 1. amanuensis, NTNU-IME-IET Akustikk

Jon Øygarden, audiofysiker, 1. lektor, HIST-AHS-PAU(p.t. stipendiat)